

Димка МИТЕВА

Едиција: Издавање на нашето ракописно наследство
(X-XVI век)

ДРАГОЦЕН ПИСМЕН СПОМЕНИК
(Моше Алтбауер, Добромирово евангелие,
Скопје 1973. Кирилски споменик од XII век)

„Просветен работник“, година XXXVI,
број 694 од 15. 3. 1989, стр. 8.

Во 1973 година **Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ)** го издаде, во прекрасна уметничка опрема, мошне значајниот средновековен писмен споменик од XII век Добромировото евангелие (438 стр.). Тоа е, по општоприфатеното мислење, најстаро словенско кирилско четвороевангелие (почеток на XII век). Името го добило по записот на една страница од ракописот; таму е забележано дека текстот го (пре)пишувал поп Добромир. Инаку, утврдено е дека е пишуван од две раце.

За Добромировото евангелие одамна се знае. Тоа се чува во Ленинград, во Публичната библиотека „Н. С. Шchedрин.“ Во Русија е пренесен, заедно со други ракописи од Синај (Египет). Меѓутоа, установено е дека не е целосно: се зачувале 183 пергаментни листови. Првите 88 листови недостануваат. А исто така и други. Тоа го утврдил и неговиот одличен обработувач и приредувач големиот славист Ватрослав Јагиќ (во 1898 година). Насловот на монографијата на Ватрослав Јагиќ, пишувана на германски, гласи (во превод): Добромирово евангелие – старомакедонски споменик на црковнословенскиот јазик од XII век. Граматички и критички е осветлен. Издаден е во Виена во 1898–1899 година и има близу 508 страници. Во својата монографија В. Јагиќ укажува и каде треба да се бара друг дел од него. И навистина, по осумдесетина години, израелскиот славист Моше Алтбауер успева

во манастир Св. Катерина на Синај (во Египет) да го најде изгубениот фрагмент: тоа се уште 23 листа (45 страници од кои една празна) од Добромировото евангелие, и ставени во други ракописи и неточно регистрирани. Ги снимил и еве што вели понатаму кон изданието на Добромировото евангелие на МАНУ: „Летото 1969 година одејќи до Скопје, ги зедов со себе фотографиите на ракописот и им ги покажав на проф. Б. Конески и проф. В. Мошин кој со јавна возбуда ги гледаше снимките од стариот македонски споменик и го оцени пронајдувањето на споменикот како важен настан во славистичката наука. Претседателот на МАНУ веднаш рече дека ќе ги преземе сите мерки новооткриениот фрагмент да се објави.“ (стр. XIV).

Решавајќи да го издаде овој наш драгоцен писмен споменик од XII век, МАНУ се обраќа до веќе споменатата библиотека во Ленинград, од каде што набргу пристигнуваат снимките на сите листови од делот на евангелието што се чуваат таму. Можело веќе да се пристапи кон современо издавање на споменикот (со фотоснимки на сиот текст).

Неговиот приредувач Моше Алтбауер има напишано краток увод за споменикот што е веќе, рековме, обработен од В. Јагиќ (но – без Синајскиот фрагмент).

Читателот ќе забележи дека на насловната страница на изданието стои: том I.

Ќе последува втори том. Во него ќе се обработи „под грижата на проф. Рада Угринова-Скаловска“ (како што стои во уводниот збор (стр. V), Синајскиот фрагмент на Добромировото евангелие, ќе се устрои неговото место „меѓу другите стари евангелски ракописи од македонска провениенција“ (т.е. потекло) (стр. V).

Пишуван од две раце – пишуван од двајца.
провениенција – потекло.

Просветен работник – Весник на просветните, научните и културните работници на СР Македонија.